

STRATEGICKÝ PLÁN SZP PŘÍMÉ PLATBY, PODMÍNĚNOST

SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA 2023-27

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Spolufinancováno
Evropskou unií

VYJEDNÁVÁNÍ REFORMY SZP

- červen 2018 – za EK předloženy návrhy nařízení k SP
- prosinec 2021 – publikována základní nařízení, stále probíhá příprava schvalování prováděcí legislativy
- 28. I 2022 – návrh SP SZP oficiálně zaslán k připomínkám EK
- 27. 4. zasláno 330 připomínek EK, návazně technické konzultace
- 24. I I. schválení SP Evropskou komisí

Na národní úrovni

- tematické pracovní skupiny, meziresortní připomínkové řízení, SEA hodnocení
- dokončuje se legislativní proces k nařízením vlády
- Předpokládaná účinnost od 1. 4. 2023

PŘÍMÉ PLATBY

- základní platba**
- redistributivní plaba**
- platba vázaná na produkci**
- ekoplatba**
- platba pro mladé zemědělce**

- platba pro malé zemědělce**

POKRAČUJE = SAPS

NOVÁ PLATBA

POKRAČUJE = VCS

NADSTAVBA GREENINGU

POKRAČUJE VARIANTNĚ

NOVÁ PLATBA

AKTIVNÍ ZEMĚDĚLEC

zemědělský podnikatel

vícekritériální posouzení na základě dat z předchozího roku:

do 5.000 € přímých plateb (aktuálně cca 25 ha – dle struktury PP)

některá z činností nad rámec základních:

- intenzita zvířat 0.3 VDJ / ha, nebo
- 10 % VCS (ze ZP), nebo
- 30 % VCS + obiloviny + olejniny (ze ZP), nebo
- 10 % integrovaná produkce ovoce, zeleniny, vína (ze ZP), nebo
- 10 % produkce vína v EZ (ze ZP), nebo
- registrace k osivařské, šlechtitelské nebo školkařské činnosti

příjmový test - zemědělské příjmy představují alespoň 30 % celkových příjmů + doplňkové kritérium – maximální podíl přímých plateb 80 % (posuzován poslední účetně uzavřený rok)

Dokládá se k jednotné žádosti:

- zprávou auditora
- alternativně formulářem výpočtu + daňové přiznání a doklady o příjmu na min. 30 %

REDISTRIBUTIVNÍ PLATBA

- nová platba, platba „na první hektary“
 - navazuje na základní platbu
 - nárok na max. 150 ha**
 - celkově vyčleněno 23 % obálky přímých plateb
 - kontroly žádostí**
- plánovaná sazba – cca 3 850 Kč / ha

SAZBY PŘEDBĚŽNÉ !

- Už neplatí postup „rozpočet / hektary z JŽ“
- Naplánované ve Strategickém plánu
- Stanoveny odchylky + / -
- Směnný kurz září / říjen 2023

PLATBA PRO MLADÉ ZEMĚDĚLCE

- dva režimy
 - „dočerpání“ pětileté platby pro aktuální žadatele, staré podmínky
 - nové podmínky
- žadatel do 40 let se **zemědělskou kvalifikací již k žádosti**
- zápis do EZP max. 24 měsíců předtím
- možnost také pro právnické osoby – nároky na mladé zemědělce jako v případě fyzické osoby
 - 100 % vlastník i statutární zástupce
- **nárok na max. 90 ha, max. 5 let**
- plánovaná sazba se meziročně liší, info ve Strategickém plánu

PLATBA VÁZANÁ NA PRODUKCI

- **nepokračuje podpora konzumních brambor**
- **obecně převzaty dosavadní podmínky**

- **změny:**
 - u bílkovinných plodin směsi s travou
 - doplnění některých druhů ovoce a zeleniny, kontrola produkce u některých zeleninových druhů,
 - kontrolní období pro masná telata alespoň 1 měsíc
 - původ matky masného telete (podíl krve masného plemene)

- **oproti původnímu návrhu:**
 - vypuštěn požadavek na zapojení hospodářství do kontrol mléčné užitkovosti

PLATBA PRO MALÉ ZEMĚDĚLCE

- ✦ **nahrazuje všechny přímé platby – není možné kombinovat !**
- ✦ nastavena jako alternativa k
 - ✦ základní platbě
 - ✦ redistributivní platbě
 - ✦ celofaremní ekoplatbě
- ✦ plánovaná sazba – cca 7 825 Kč / ha
- ✦ max. 1250 € pro subjekty **do 4 ha** (není podmínka)
- ✦ dobrovolná volba
- ✦ **výhody:**
 - ✦ pouze jedna žádost, jednodušší administrativa
 - ✦ jednodušší podmínky podmíněnosti
 - ✦ platba zahrnuje sazbu ekoplatby, ale bez nutnosti plnit envi-závazky

EKOPLATBA

- **Celofaremní ekoplatba – základní stupeň**
- **Celofaremní ekoplatba – prémiový stupeň**
- **oproti původnímu návrhu:**
 - odložena plošná podpora precizního zemědělství

Celofaremní ekoplatba (šetrné managementy)

- **obdoba greeningu x s vyšší environmentální ambicí**
- **greeningové postupy součástí podmíněnosti**
- **pro každou ze zemědělských kultur nastavena sada podmínek**
- **při splnění všech podmínek nárok platby na veškerou výměru**

ZÁKLADNÍ CELOFAREMNÍ EKOPLATBA

Obecné podmínky

- součástí žádosti je:
 - deklarace plodin na R, U a G
 - deklarace neprodukčních ploch
 - deklarace ploch pro zatravnění (zatravněných)
- podmínky se posuzují vůči DPB evidovaným v LPIS na žadatele ke dni podání žádosti
- stanoveno kontrolní období – váže se také na LPIS
- podmínky navazují na podmíněnost x není možné využít výjimky definované pro podmíněnost
- plánovaná sazba cca 1640 Kč/ha

ORNÁ PŮDA – R

Diverzifikace plodin:

- pro 2023 analogicky greeningu
- od 2024 nově při výměře nad 150 ha – min. 4 plodiny
- od 2024 nově – ozima a jařina = 1 plodina

Organická složka do půdy:

- na ploše odpovídající výměře min. 35 % orné půdy
- nastaveny přepočtové koeficienty pro jednotlivé postupy (hnojiva s pomalu uvolnitelným dusíkem, zelené hnojení, meziplodiny, strip-till, doprovodné plodiny apod.)
- Zpracování výpočtu OH do 30. 9.** – jen pro účely kontroly na místě
 - oproti původnímu návrhu vypuštěn požadavek na elektronickou evidenci aplikace hnojiv
- www.nitrat.cz

Ochranné pásy podél vodních toků:

ZÁKLADNÍ CELOFAREMNÍ EKOPLATBA - R

● Vyčlenění ochranného pásu podél vodního toku

● na veškerých dílech půdních bloků R ve vzdálenosti do 6 m od stálého útvaru povrchových vod, pás minimálně 6 m široký

● Porost pro ochranný pás:

● od 1. června do 31. října souvislý porost plodiny

● trávy čeledi lipnicovitých nebo jejich směsi s plodinami štirovník, tolice dětelová, vikev, chrpa, čičorka, jestřabina, vičenec, úročník, jetel plazivý, řebříček, jitrocel nebo kmín - dusík vazající plodina je ve směsi zastoupena maximálně z 10 %

● **údržba** sečí nebo mulčování v termínu do 31. srpna

● zákaz aplikace upravených kalů, hnojiv a přípravků na ochranu rostlin

● primárně neslouží jako manipulační plocha

● Možnost využít jako **neprodukční plochu** – ! termíny „neprodukce“

ZÁKLADNÍ CELOFAREMNÍ EKOPLATBA - R

● Vyčlenění ochranného pásu podél vodního toku

● Povinná plochy vymezena v LPIS

● Splnění podmínek = založení a udržování pásu na **alespoň 90 % plochy**

● Obecné výjimky:

● plocha, kde byl založen biopás podle agroenvironmentálně klimatických opatření

● DPB, na který byla podaná žádost na podopatření čejky chocholaté v agroenvironmentálně-klimatických opatření

● DPB, na který byla podaná žádost na podopatření zatravnění v agroenvironmentálně-klimatických opatření (nové)

● **Výjimky pro 2023:**

● **plocha porostů založených do 1. 4. (údaj v JŽ)**

● **dobíhající závazky integrované produkce zeleniny a jahodníku**

ORNÁ PŮDA – R

Vyčlenění neproduktivních ploch – 2 varianty:

- **A: vyčlenění 8 %** neproduktivní plochy + postupný náběh procenta
 - zákaz aplikace hnojiv a POR, kontrolní období, stanovený porost
 - alespoň 3 % pouze: krajinné prvky, úhor, ochranný pás
 - dále lze doplnit:
 - plochy s plodinami vázajícími dusík
 - meziplodiny (přepočítací koeficient)
 - bez POR a hnojiv, lze sklídit
 - **B: vyčlenění 5 %** pouze úhor, ochranný pás nebo KP
- Výběr varianty záleží na žadateli

ÚHOR – U

Vyčlenění a udržování nektarodárného úhoru:

- bez aplikace hnojiv a POR (včetně aplikace desikantů a mořidel);
- nesmí být sklizen ani spasen;**
- evidence v LPIS od podání žádosti – od 2024 od 1. 2.
- porost založen nejpozději 1. června, zůstane ponechán na pozemku alespoň do 15. srpna, údržba porostu
- porost pouze ze **stanovených plodin**
- porost je zakládán **ve směsi nejméně 3 druhy plodin**

Vyčlenění a udržování zeleného úhoru:

- travní směsi
- alespoň dvouleté trvání

- Jiné typy úhorů pro ekoplatbu nezpůsobilé

ÚHOR – U

Porost nektarodárného úhoru:

- ✦ **Stanovený seznam:** aksamitník, chrpa, bér vlašský, hořčice, jitrocel, kapusta krmná, kmín, kopr, koriandr, krambe, laskavec, len, lesknice kanárská, lnička, mastňák, mrkev, oves hřebíkatý, pastinák, pískavice, pohanka, proso seté, ptačí noha, řebříček, ředkev, řepice, řeřicha, sléz, slunečnice, svazenka, světlice, šalvěj hispánská, šťovík, vodnice, žito trsnaté
- ✦ **Dusík vázající plodiny:** bob, cizrna, čičorka, čočka, fazol, hrách, hrachor, jestřabina, jetel, komonice, kozinec, lupina bílá, úzkolistá, žlutá, peluška, pískavice, ptačí noha, sója, štírovník, tolice, úročník, vičenec, vikev, vojtěška
- ✦ **Trávy čeledi lipnicovité a jejich směsi**
- ✦ **Směs alespoň 3 plodin – pravidla:**
 - ✦ I plodina max. 80 %
 - ✦ dusík vázající plodina max. 50 %
 - ✦ tráva max. 30 %
- ✦ **Seznamy plodin a pravidla pro směsi na webu e-agri**

ZÁKLADNÍ CELOFAREMNÍ EKOPLATBA - T

- Provedení údržby

- Ponechání nepokosených ploch

- Zpětné zatravnění

- provedení seče s odklizením biomasy nebo pastva v termínu do 31. července**

- možné posuny termínu:

 - agroenvironmentálně-klimatických opatření (staré i nové) a EZ

 - souhlasné stanovisko OOP

 - obnova trvalého travního porostu

- výjimka pro likvidaci nedopasků na ploše se sklonitostí $> 10^\circ$

- ponechání nepokosené plochy 3 % - 15 % DPB:**

 - na kterých probíhá seč

 - > 12 ha

ZÁKLADNÍ CELOFAREMNÍ EKOPLATBA - T

Zpětné zatravnění do 31. 10.

I) zatravnění environmentálně citlivých ploch a NATURA

- v 1. a 2. zóně chráněných krajinných oblastí a na území národních parků,
 - v národních přírodních památkách, národních přírodních rezervacích, přírodních rezervacích a přírodních památkách,
 - ve vzdálenosti do 12 m od vodního útvaru,
 - ploch silně erozně ohrožených,
 - podmáčených a rašelinných luky
 - ploch ve 3. aplikačním pásmu nitrátově zranitelných oblastí
 - ploch v lokalitách NATURA
- týká se ploch / DPB:
- evidovaných v LPIS na žadatele ke dni podání žádosti
 - které historicky byly evidované v kultuře T /ECP
 - následně byly přeměněny na jinou kulturu
- **povinnost se váže k ploše, pokračuje v čase**

ZÁKLADNÍ CELOFAREMNÍ EKOPLATBA - T

Zpětné zatravnění do 31. 10.

2) zatravnění náhradou

týká se ploch / DPB mimo ECP a NATURA

vychází z ploch / DPB

evidovaných v LPIS na žadatele v kontrolním období od data podání žádosti předchozího kalendářního roku do data podání žádosti

rok 2023 posuzován od 1. 4. 2023

které byly evidované v kultuře T a následně byly přeměněny na jinou kulturu

povinnost se váže k výměře a dotačnímu roku

ZÁKLADNÍ CELOFAREMNÍ EKOPLATBA - T

Zpětné zatravnění – výjimky (pro oba typy zatravnění)

- na ornou půdu v režimu ekologického zemědělství,
- na druh ekologicky významného prvku krajinotvorný sad,
- při zalesňování zemědělské půdy, agrolesnictví, na krajinný prvek,
- na plochu v režimu agrolesnictví
- o výměře menší než 0,1 ha

Možnost převodu kultury T na U

- Nově po nabytí účinnosti NV k LPIS
- Podmíněno vyčleněním neprodukční plochy
- Nebude možno v oblastech vymezených pro nadstavbové režimy AEKO
- V oblastech základního režimu AEKO povinná seč po 15. 8., mulčování pouze se souhlasem OOP
- ! Riziko porušení závazku !

ZÁKLADNÍ CELOFAREMNÍ EKOPLATBA - G

- v období od podání žádosti do 31. října se nesníží výměra zemědělské kultury travní porost
nebo
- tato plochu, případně její část se **změní** v evidenci využití půdy **na druh zemědělské kultury trvalý travní porost**, a
- **podmínky analogicky T:**
 - provedení seče s odklizením biomasy nebo pastvu v termínu do 31. července příslušného kalendářního roku
 - ponechání **nepokosené plochy** minimálně 3 % a nejvýše 15 % na dílu půdního bloku s výměrou větší než 12 ha

ZÁKLADNÍ CELOFAREMNÍ EKOPLATBA - S

- zajištění **pokryvu** od 1. června do 31. října každého meziřadí a **manipulačního prostoru**
 - s výjimkou nově vysazeného nebo dosazeného ovocného sadu po dobu tří let,
- provádění **mechanické úpravy** meziřadí a manipulačního prostoru nejpozději do 31. srpna příslušného kalendářního roku,
- neaplikují se herbicidy** v meziřadí a manipulačním prostoru ovocného sadu
- omezení na maximálně čtyři aplikace herbicidů **v příkmenném pásu** ovocného sadu.

ZÁKLADNÍ CELOFAREMNÍ EKOPLATBA - V

- zajištění **pokryvu** od 1. června do 31. října každého druhého **meziřadí a manipulačního prostoru**
 - s výjimkou nově vysazené nebo dosazené vinice po dobu tří let,
- provádění **mechanické úpravy** meziřadí a manipulačního prostoru nejpozději do 31. srpna příslušného kalendářního roku,
- neaplikují se herbicidy** v meziřadí a manipulačním prostoru vinice
- omezení na maximálně čtyři aplikace herbicidů **v příkmenném pásu** vinice

ZÁKLADNÍ CELOFAREMNÍ EKOPLATBA - C

- provádění mechanické údržby meziřadí a manipulačního prostoru chmelnice nejpozději do 31. srpna,
- neaplikují se herbicidy v meziřadí a manipulačním prostoru chmelnice,
- na ploše nejméně **30 % chmelnice udržitelně hospodaří s organickou hmotou** v hospodářském roce
- do 30. září se zpracuje výpočet** pro vyhodnocení udržitelnosti hospodaření s organickou hmotou ve chmelnici

ZÁKLADNÍ CELOFAREMNÍ EKOPLATBA – J, P

- od 1. června do 31. října **pokryv každého meziřadí, manipulačního prostoru a příkmenného pásu**, s výjimkou nové dosadby sadu,
- provádění mechanické úpravu meziřadí, manipulačního prostoru a příkmenného pásu sečí nebo pastvou, a to nejpozději do 31. srpna příslušného kalendářního roku, a
- neaplikují se herbicidy v meziřadí a manipulačním prostoru.
- V roce předcházejícím založení porostu **s víceletých produkčních plodin doplnění organické hmoty na nejméně 30 % plochy**
- do 30. září se zpracuje výpočet pro vyhodnocení udržitelnosti hospodaření s organickou hmotou.

ZÁKLADNÍ CELOFAREMNÍ EKOPLATBA – D, K

- ve výmladkových plantážích se zajistí pokryv manipulačního prostoru plantáže travním porostem
 - neaplikují se hnojiva, upravené kaly nebo přípravky na ochranu rostlin,
 - **obmýtí se provede** nejdříve za 3 roky.
-
- Na zemědělské kultuře školka
 - se provede mechanická úprava meziřadí, a to nejpozději do 31. srpna příslušného kalendářního roku, a
 - omezená aplikace herbicidů v meziřadí na nejvýše čtyři aplikace

CELOFAREMNÍ EKOPLATBA – PRÉMIOVÝ STUPEŇ

2 podmínky souběžně:

Vyčlenění neprodukčních ploch

- alespoň 7 %
- pouze úhory, ochranné pásy nebo krajinné prvky
- nadstavbové % úhorů = úhory liniové

a zároveň

Ochranné pásy podél vodních toků

- na DPB ve vzdálenosti do 10 m od vody
- alespoň 12 m široké, travní směsi – předpoklad víceletého porostu
- nehnojené, bez POR

- plánovaná sazba cca 9 000 Kč / ha, platba na vyčleněnou plochu
- duplicitní plochy = pouze jedna platba

PŘIPOMÍNKY K NÁVRHU NAŘÍZENÍ VLÁDY

Prémiová ekoplatba

- Platba poskytnuta pouze na „nadstavbu“ = **liniové prvky v rozsahu 2 % - 7 % výměry RUG** (+ plochu ochranného pásu podél vody)
- Požadavek na liniové úhory doplněn o minimální vzdálenost mezi 2 plochami úhoru = **min. 50 m**
- Liniový úhor pouze **nektarodárný**
- Sladěny podmínky ochranných pásů uplatněných jako „nadstavbová“ 2 %:
 - požadavek na **směs**
 - porost min. od **1. 6. do 15. 8.**
 - údržba** stejně jako na úhoru

PODMÍNĚNOST

- PPH bez zásadních změn
- Standardy (DZES) rozšířeny na 9 oblastí, **snaha pokračování podmínek**

POZOR!

- DZES 5** (eroze) – od roku 2024 rozšíření MEO a SEO
- sladění s protierozní vyhláškou
- aktuálně probíhá revize vymezení, dojde k dopřesnění vrstvy SEO/MEO + doplnění půdoochranných technologií
- DZES 6** (pokryvnost) – minimálně 80 % výměry R
- nesouhlas EK s postupem zapravení organiky
- neplatí kritérium sklonitých pozemků
- nově i na trvalých kulturách

PODMÍNĚNOST

POZOR!

- **DZES 7** (rotace plodin) – povinnost střídat plodiny v čase
- meziročně alespoň 40 % R
- v periodě 4 let všechny DPB
- výjimky do 10 ha, převahu trav a EZ
- DZES přebírá podmínku 30 ha
- **pro SEO snížení na 10 ha – již od 2023**

VÝJIMKA PRO ROK 2023

- nebude vyžadováno prostřídání plodiny mezi 2022 a 2023
- ve 2024 se musí vystřídat plodina oproti 2023 na alespoň 40 % R
- rok 2023 se započte do kontroly 4-leté periody

PODMÍNĚNOST

POZOR!

- **DZES 8** (neprodukční plochy)

- **Varianta A nebo B**

- minimálně 7 / 3 % nebo 4 %

- výjimky do 10 ha, převahu trav

- není výjimka pro EZ !

- **splnění ekoplatby = splnění DZES 8** (obě alternativy)

● **VÝJIMKA PRO ROK 2023**

- musí být vyčleněno požadované procento (tzn. „U“ v LPIS)

- úhor lze osít jakoukoliv plodinou, resp. **NE:**

- **kukuřice, sója nebo RRD**

● **Neplatí pro celofaremní ekoplatbu !**

- kdo požádá o celofaremní ekoplatbu, musí její podmínky naplnit kompletně:

tj. požadované % neprodukčních ploch, včetně všech stanovených podmínek

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

**DĚKUJI
ZA POZORNOST**